

DEZINFORMAČNÍ OBSAH SNADNO A RYCHLE - JAK ZMĚNIT TITULKY I TEXTY NA DŮVĚRYHODNÝCH WWW STRÁNKÁCH?

Kamil KOPECKÝ, Veronika KREJČÍ

V posledních letech jsou stále více k rozšiřování nepravdivých informací (ať už je nazýváme fake news, dezinformace či hoaxy) využívány různé druhy grafického materiálu - upravené fotografie, videa či např. upravené články publikované v masmédiích. V našem dnešním textu si ukážeme, jak snadné je tyto materiály vytvořit - s použitím běžných nástrojů bez nutnosti disponovat nějakými specifickými technickými dovednostmi.

Změna titulku a textu článku ve zdrojovém kódu webových stránek

Jednou z nejjednodušších cest, jak vytvořit během chvilky nepravdivou informaci, která však vypadá, že byla publikována seriózním médiem, je cesta změny textu na konkrétní webové stránce. Toho lze docílit velmi snadno - prostřednictvím běžného prohlížeče, např. Google Chrome, MS Edge, Firefox aj. **Moderní internetové prohlížeče totiž umožňují vypisovat a upravovat zdrojový kód internetových stránek, čehož využívají např. webdesigneři či programátoři webových stránek. Vyzkoušejme si tedy, jak snadné je změnit obsah webu a vytvořit si obrázek jako „relevantní důkaz“.**

Nejdříve si v prohlížeči Google Chrome otevřeme libovolný článek,

který chceme upravit. Poté stiskneme kombinaci kláves **CTRL+SHIFT+I** a otevřeme si tzv. *Nástroje pro vývojáře*. Ty nám umožní prohlížet a upravovat zdrojový kód stránky, především pak měnit jednotlivé texty.

(Původní článek na ČT24)

Pomocí nástroje výběru (šipka vlevo nahoře) vybereme text, který chceme upravit. V našem případě si budeme demonstrovat, jak snadno např. upravíme nadpis článku publikovaném na serveru ČT24. Po kliknutí na nadpis článku se nám v *Nástroji pro vývojáře* zobrazí příslušná část kódu webové stránky stránky, která obsahuje text nadpisu (někdy je nutné rozbalit vybraný prvek www stránky pomocí šipek). Jakmile text nadpisu vidíme, stačí na něj kliknout (dvojklik) a můžeme jej libovolně upravit.

(Upravený článek)

Samozřejmě úpravy článku probíhají pouze v našem počítači, nikoli na webových stránkách ČT24, pokud bychom tedy stránku např. zaktualizovali a načetli znovu, naše úpravy zmizí. Nezbývá tedy, než si udělat screenshot jako důkaz. Využít můžeme např. kombinaci kláves **SHIFT+WIN+S**, která nám umožní vytvořit si výřez obrazovky, který si můžeme uložit např. do svého počítače (a šířit dále internetem třeba prostřednictvím řetězových dopisů).

(Výsledek)

Z následujícího textu je patrné, jak jednoduše lze manipulovat informace v publikovaných textech. Nejedná se o žádný sofistikovaný postup, který by vyžadoval odborné znalosti, a v podstatě jej dokáže realizovat téměř každý. Jak bylo zmíněno výše, tímto způsobem nedokážeme změnit původní obsah textu, ale jen dočasně změníme to, jak se text v našem prohlížeči zobrazuje. Avšak i to stačí k tomu, abychom mohli vytvořit snímek obrazovky, který můžeme jednoduše dále šířit.

Je to další důvod, proč být ostražitý v situaci, kdy nám někdo pošle obrázek nějakého textu (např. místo odkazu na něj). Ačkoli text může být z důvěryhodného portálu, i zde bychom měli uplatňovat obecné pravidlo, že je lepší si vždy informace ověřovat z více zdrojů.

Kamil Kopecký, Veronika Krejčí
Univerzita Palackého v Olomouci

{loadposition reklamagoogle2}